

OPPUSSING AV SUNRISE 550

Del 11:

VARMEPISTOL: Når gammel dekor fjernes, bør man bruke en varmepistol. Plasten blir myk når den varmes opp, og ved optimal varme forsvinner lim og dekor samtidig.

Påføring av dekor

Svært mange båter har en eller annen form for plastdekor. Enten i form av striper, modellbetegnelse eller båtnavn. Men selv en sterk plastfolie vil svekkes eller få skader med årene. Hva gjør du når dekoren skal fornyes?

TEKST OG FOTO: ATLE KNUSEN

Dekoren på vår gamle Sunrise 550 sto i stil med navnet. Røde, gule og oransje striper – soloppgang fremfor noe – var klistret langs sidene. Skroget skulle lakkres og den gamle dekoren måtte derfor fjernes. Nesten 20 år gammel var den blitt, flisete i kantene og oppskrapet mange steder. Når den gamle var fjernet og skrogsidene nylakkert og lakken ferdigherdet, ble ny dekor påført skrogsidene. Denne gangen var det Båtmagasinet logo som skulle pryde båten. Artikkelen beskriver derfor i hovedsak påføring av bokstavdekor, men de fleste tipsene har relevans i forhold til all dekorpåføring.

FJERNING

Båtdekor får ofte hard medfart. Saltvann og sol med UV-stråling er i seg selv et hardt miljø, og refleksene fra sjøen kan gi svært høye overflatetemperaturer på dekoren. Folie av god kvalitet skal tåle slike belastninger og i liten grad miste fargen. Det største problemet er oppskraping som følge av sammenstøt med skarpe gjenstander osv.

Folie av god kvalitet er enkel å fjerne. Når folien skal fjernes, bør man ha tilgjengelig en varmepistol, eller eventuelt en god hårføner. En varmepistol er imidlertid det ideelle. I tillegg bør du ha en skarp stanley-kniv. Når du varmer folien er det viktig at du ikke holder pistolen for nær, men heller ikke for langt unna. Dersom du brenner deg på tomme når du holder den inntil folien, er du for nær med pistolen. Da vil også folien kunne smelte. Er du for langt unna, vil du se at limet ikke følger med folien når du begynner å fjerne den. Ved å varme opp folien, blir den seig slik at du kan trekke den av i ett stykke. Av og til må du hjelpe til med en skarp kniv slik at du får vippet opp en ende av folien. Uansett hvor optimalt du har varmet opp folien, vil det være igjen limrester på underlaget når du har fjernet den. Det mildeste alternativet blant rengjøringsmidler er White Spirit på et papir. Er ikke dette kraftig nok lut, kan man bruke aceton eller sitrusrens. Når limet så er fjernet, sitter man ofte igjen med en fargeforskjell i gelcoaten. Forholder det

seg slik, må man ofte dybderense hele skroget for å få utjevnet fargeforskjellen i største mulig grad. Fargeforskjeller under dekor som har sittet i mange år, kan være vanskelige å fjerne. Løsningen vil da ofte være å sette på en dekor som er like stor som den gamle, eller litt større.

FORBEREDELSE

FJERN den øverste delen av bakpapiet slik at et par cm av applikasjonsfolien kan festes til skrogsiden.

Når dekoren skal påføres, er det viktig at man har forberedt et rent og fettfritt underlag. Det gir den best heften. Vask gjerne det aktuelle området med rødsprit, som er et av de beste avfettingsmidlene som er i kommersielt salg. Det er nødvendig å ha god tid når du går i gang med dette arbeidet. Presisjon og

tålmodighet er viktig for å oppnå et godt resultat. Folien bør ideelt sett påføres i relativt tørre omgivelser med temperatur omkring 15 °C. Herdetiden for god folie er 72 timer ved denne temperaturen. Ved temperaturer i området rundt 15 °C kan applikasjonstapen på forsiden av folien fjernes med en gang. I kaldere eller varmere, eller svært fuktige, omgivelser, bør man vente en time slik at limet har herdet tilstrekkelig før man fjerner tapen.

FOLIEKVALITET

Det finnes ulike folieprodusenter. Dekoren vi fikk levert til vår båt, var laget i 3M-folie. Den består av selve dekoren som har lim på baksiden. Dekoren er igjen limt på en applikasjonstape. Limflaten på applikasjonstapen, samt på dekorens bakside, beskyttes av et bakpapi. Leverandørene opererer med ulike kvalitetsbetegnelser som angir foliekvaliteten i år. 10 års-folie anbefales til båtdekor siden denne sitter godt på tross av normale belastninger fra sol, varme, kulde, saltvann, kjemikalier osv.

Det viktigste kriteriet med tanke på foliekvalitet, er at folien er støpt og ikke valset. En valset folie vil alltid true med å trekke seg litt sammen igjen og kan etter en tid etterlate seg en limrand rundt ytterkanten. En støpt folie, derimot, har

ikke slike spenninger og føyer seg dermed i større grad etter underlaget.

PÅFØRING

Man kan påføre dekoren på to alternative måter. Er man fersk i faget, vil det være fornuftig å feste folien med to små biter maskeringstape der dekoren skal sitte, og deretter justere den horisontalt og vertikalt. Alternativt kan man brette ned bakpapiet i overkant av folien slik at limflaten på applikasjonstapen kommer frem og feste den til overflaten. Når dekoren er justert på plass og festet i overkant, kan man splitte applikasjonstapen og bakpapiet mellom hver bokstav med en saks. Deretter fjerner man bakpapiet forsiktig, legger dekoren inntil overflaten og begynner å stryke utover med en applikasjonsskrape. Det nest beste alternativet er å bruke fingrene og hendene. Ikke bruk skarpe gjenstander. Man må alltid stryke fra festepunktet og utover. I vårt tilfelle ble det fra toppen og nedover. Dekor som festes på midten, bør strykes fra midten og utover, som solstråler. Dekoren må jobbes med lenge slik at man presser ut alle luftbobler. Denne prosessen gjentas for hver bokstav eller hvert tegn til alle er festet til underlaget. Deretter fjernes applikasjonstapen etter en nærmere angitt hviletid, se avsnittet Forberedelser.

2 FEST den øverste delen av applikasjonsfolien til skrogsiden forsiktig slik at den kan korrigeres om nødvendig.

3 JUSTÉR folien slik at bokstavene bli festet i lik høyde bortover skrogsiden eller det underlaget dekoren skal klebes på. Splitte deretter folien mellom hvert tegn med en saks.

4 TA TAK i bakpapiet og fjern dette forsiktig og gradvis. Ved hjelp av hendene, eller en applikasjonsskrape, presses dekoren til underlaget. Fjern bakpapiet gradvis mens du arbeider deg nedover. Vær forsiktig og omhyggelig slik at alle luftbobler forsvinner.

Møt sommeren godt forberedt

- ta kontakt med et

Yanmar

service verksted NÅ!

Focus On The Future

www.yanmar.no

Motor · Deier · Service